

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
ona tili va adabiyot fani o'qutuvchisi
_____ *ning*

20__ - 20__ - o'quv yiliga 11 – sinf
II chorak uchun

DARS
ISHLANMALAR

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan 11-sinf adabiyot fani II chorak taqvimiy mavzu rejasi

№	Mavzu nomi	Soat	Sana	Izoh
II chorak				
1.	“Sulaymonning qarinchqa bilan so‘zlashgani”	1		
2.	“Ilon va Qarlug‘och” hikoyati	1		
3.	Alisher Navoiy. “Saddi Iskandariy” dostoni. Alisher Navoiyning hayoti va ijodi. Navoiyning epik asarlari. “Xamsa” – besh dostonni o‘z ichiga olgan asar	1		
4.	“Saddi Iskandariy” dostonining ma’rifiy va adabiy ahamiyati.	1		
5.	Dostonda yoshlik va qarilik haqidagi qarashlarining badiiy tahlili.	1		
6.	Dostonning poetik xususiyatlari	1		
7.	BSB-2. Taassurot yozish (50 ball)	1		
8.	Zahiriddin Muhammad Bobur lirikasi	1		
9.	“Jonimdin o‘zga yori vafodor topmadim”, “Yaxshilig‘” g‘azallari	1		
10.	“Sochining savdosi tushti...”, “Xazon yaprog‘i yanglig‘ gul yuzung hajrida sorg‘ordim”, “Lola” g‘azallari	1		
11.	Bobur she’riyatida badiiy san’atlar. Nazariy ma’lumot. Tajnis, talmeh va tanosib she’riy san’atlari haqida	1		
12.	Mashrab hayoti va ijodi. Mashrab lirikasi. Mashrab she’riyatidagi tasavvufiy ohanglar. “Ishqing o‘tig‘a kuygoni keldim”, “Bu tani xokingni-yu ruhi ravonni na qilay” g‘azallari	1		
13.	CHSB-2. (40 ball)	1		
14.	“O‘rtar” g‘azali va “Dastingdan” musaddasi o‘zbek tasavvufiy she’riyatining yorqin namunasi sifatida	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: “Sulaymonning qarinchqa bilan so‘zlashgani”

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quvchilarga mavzu bo‘yicha nazariy ma’lumotlar berish, malaka va ko‘nikmalarni hosil qilish, kitob, betakror badiiy asar inson ma’naviyatini shakllantirish va boyitishdagi eng asosiy manbalardan biri ekaniga ishonch hosil qildirish. Kitoblar ezigulik va yaxshilikka, mehr va muruvvatga, ijod va ijodkorlikka undashi haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga vatanparvarlik, insonparvarlik, mehr-oqibat, yaxshilik, kamtarlik tuyg‘ularini singdirish, badiiy adabiyot hayotning o‘ziga xos sifatida ong-u tafakkurga beqiyos ijobiy ta’sir o‘tkazishini, o‘ylashga, qiyoslash va xulosalar chiqarishga undovchi kuch-quvvat berishi, o‘zbek adabiyoti tarixi, mumtoz Sharq va jahon adabiyotidan tanlangan namunalarni o‘qib tahlil qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: ajdodlarning vatan, millat ravnaqi, erk-u ozodligi yo‘lidagi fidoyiliklari, mardonavorliklari, jasoratlari, mehnatsevar va tadbirkor, aqlli, dono, ijodkor, kamtar, yuksak insoniy fazilatlar bo‘lganligi haqida tushuncha berish. o‘quvchilarning ilmiy dunyoqarashini, tafakkurini, asarlarni tahlil qilish hamda ifodali o‘qish malakalarini rivojlantirish.

II. FK-fanga oid kompetensiyalar

FK1- Adabiy-nutqiy kompetensiyalar (tinglab tushunish, fikrni og‘zaki bayon qilish, o‘qish, fikrni yozma bayon qilish)

FK2- Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi

Darsning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Sulaymonning qarinchg‘a1 bilan so‘zlashgani

Bir kun Sulaymon taxt uzasida lashkar birla havoda borur erdilar. Yer yuzida bir qarinchg‘a paydo bo‘lub faryod qilurki:

– Maning amr-u tobeimdagi qarinchg‘aki, bordursan, qochgil, yerning tagiga kir, nobud bo‘lursan, charoki, Hazrat Sulaymonning lashkarlari o‘tadur. Poymol bo‘limgil, deydur. Sulaymon bu ovozni eshitib, havodin yerga tushdilar. Ersa bir oq qarinchg‘a kelib salom qildi... Javob berib:

– Oting nima? – deb so‘rdilar.

Qarinchg‘a:

– Otim Manzara, – dedi.

– Qarinchg‘alarni na uchun qochirding? – dedilar.

Manzara aydi:

– Siz hammaga podshohdursiz, man ham o‘z jismimga podshohdurman. Manga ... qirq tabaqa yer beribdur. Har tabaqada qirq ming furqa, har furqada qirq ming muakkirlari bordur. Hammasining podshohi mandurman. Sizning lashkaringiz orasida poymol bo‘lsa, uboli manga bo‘lur, – dedi.

Sulaymon aydilar: – Hammasini qochirib, o‘zing na uchun qochmading?

Manzara aydi: – Man alarning kattasidurman. Ulug‘lar, raiyasiga base mehribon bo‘lur. Balog‘a ulug‘lar o‘zlarini ro‘baro‘ qilib, kichiklarni xalos qilsa yaxshidur. Sulaymon aydilar:

– Mundog‘ nasihatni qaydin ta‘lim olding?

Aydiki: – Hamma ilm o‘zumdadur deb xayol qilurmusiz? Bizga ham sizga buyurg‘on ilmdin berilibdur. Agar ruxsat bo‘lsa, sizdin bir necha masala so‘rsam, – dedi.

Sulaymon aydilar: – Harna savoling bo‘lsa so‘rg‘il.

Manzara aydiki: – Haq taolodan nima talab qildingiz?

Sulaymon aydilar: – Bir mulk tiladimki, andog‘ mulk hech kimga berilmish yo‘q. Qarinchg‘a aydiki:

– Baxil ekansiz. Ma‘lum bo‘ldiki, mandin o‘zga aslo podshoh bo‘lmasin debsiz. Agar yuz hissa sizning davlatingizni ming kishiga bersa, Xudo taoloning xazinasini kam bo‘lmas. Shuncha tilagoningizcha nima berdi?

Aydilar: – Shamolni musaxxar qilib berdi. Muncha hashamat va saltanat lashkarimni taxt-baxtlarim birla ko‘tarib yurur – dedilar.

Manzara aydi: – Ey Sulaymon, aning ma‘nisi olam yeldek o‘tar. Aning borcha ishi behudatur.

Yelning vujudi bo‘lmas, hamma ishlari foniydur. Ani minguncha ma‘rifat markabini

minganingizda erdi, ko‘z yumub ochg‘uncha Arshi a‘loga borur erdingiz. Andin yana nima berdi?

Aydilar: – Bu uzukni berdi. Hamma olamning bandi shu uzukdadur...

Aydiki: – Ey Sulaymon, Mag‘ribdan Mashriqgacha tamom olamni musaxxar qilib beribdur. Aning bahosi o‘zining nazdida bir parcha tosh ekan, bas, andog‘ bo‘lsa, anga tamanno qilg‘udek ish ermas.

Sulaymon aydilar: – Ey Manzara, muncha aql va donishni qaydin bilding?

Manzara aydi: – Hamma bildirguchi Haqdur.

Aydilar: – Mundin o‘zga nima bilursan?

Manzara aydi: – Qorong‘u kechalarda sizga mute bo‘lg‘on xalqning holidan xabardormusiz?

– Yo‘q, – dedilar.

Aydi: – Man bu zaif holim birla har kecha uxlamay, hamma lashkarimning atrofini aylanib, agar ag‘riqi bo‘lsa, borib ko‘rub sihatligiga muhojot qilurman... Hazrat Sulaymon bu so‘zlarni eshitib

aydilar: – Ilohi, man o‘zumni dono bilib yurur erdim. Maning bilganim bu qarinchg‘aning oldida hech nimarsa ekan, – deb tavba qildilar.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

T/r	Eskirgan so‘zlar	Ayrim tovushiga ko‘ra farqlanuvchi so‘zlar	Arabcha so‘zlar	Forscha so‘zlar
1				
2				
3				
4				

V. Darsni yakunlash: o‘quvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: “Ilon va Qarlug‘och” hikoyati

Darsning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quvchilarga mavzu bo‘yicha nazariy ma’lumotlar berish, malaka va ko‘nikmalarni hosil qilish, kitob, betakror badiiy asar inson ma’naviyatini shakllantirish va boyitishdagi eng asosiy manbalardan biri ekaniga ishonch hosil qildirish. Kitoblar ezigulik va yaxshilikka, mehr va muruvvatga, ijod va ijodkorlikka undashi haqida tushuncha berish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga vatanparvarlik, insonparvarlik, mehr-oqibat, yaxshilik, kamtarlik tuyg‘ularini singdirish, badiiy adabiyot hayotning o‘ziga xos sifatida ong-u tafakkurga beqiyos ijobiy ta’sir o‘tkazishini, o‘ylashga, qiyoslash va xulosalar chiqarishga undovchi kuch-quvvat berishi, o‘zbek adabiyoti tarixi, mumtoz Sharq va jahon adabiyotidan tanlangan namunalarni o‘qib tahlil qilishga o‘rgatish.

Rivojlantiruvchi: ajdodlarning vatan, millat ravnaqi, erk-u ozodligi yo‘lidagi fidoyiliklari, mardonavorliklari, jasoratlari, mehnatsevar va tadbirkor, aqlli, dono, ijodkor, kamtar, yuksak insoniy fazilatlar bo‘lganligi haqida tushuncha berish. o‘quvchilarning ilmiy dunyoqarashini, tafakkurini, asarlarni tahlil qilish hamda ifodali o‘qish malakalarini rivojlantirish.

II. FK-fanga oid kompetensiyalar

FK1- Adabiy-nutqiy kompetensiyalar (tinglab tushunish, fikrni og‘zaki bayon qilish, o‘qish, fikrni yozma bayon qilish)

FK2- Badiiy asarni tahlil qilish kompetensiyasi

Darsning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)

Darsning vositalari: dars rejasi, mavzuga oid rasmlar, tarqatmalar, texnik vositalar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: o‘quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e’lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Yilon va qarlug‘och hikoyati

Hikoyatda kelturubdurlarki, kemani ichida uch nimarsa yo‘q erdi: biri mushuk, biri sichqon, biri qo‘ng‘iz. Bu uch nimarsa kemada paydo bo‘ldi... Sichqon qochib yurib kemani teshdi, suv chiqa boshladi, kema to‘lib keladur, hammalaridin hush ketti... Munojot qildilar, xitob keldiki, bu sichqon ishidur. Yo‘lbarsni peshonasini silagil deb. Ani\ peshonasini siladilar, burnidin mushuk tushdi, sichqonni tutib yedi. Andin so‘ng, Nuh alayhissalom aydilar: – Bir kimarsa bo‘lg‘aymu, kemani teshigini topib berkitg‘ay? Yilon aydi:

– Agar ushbu xizmatni bajo keltursam, nima berursiz?

Nuh alayhissalom aydilar:

– Nima tilasang, berurman.

Yilon aydi:

– Nimani go'shti shirin bo'lsa, shuni bersangiz. Nuh alayhissalom qabul qildilar. Yilon kirib izlab, teshikni topib, halqa bo'lib yotti, suv to'xtadi, kirgan suvni sochib ado qildilar. Teshikni mo'm birla berkitib xotirjam bo'ldilar. Vaqtiki, kemaga kirdilar... Kema ravon bo'ldi... Olti oy suvni ichida yurdilar... Vaqtiki, kemadin chiqdilar. Yilon keldiki:

– Yo Nuh, manga qilg'on va'dangizni bering, – dedi. Nuh alayhissalom oruni1 buyurdilar, borib har nimarsani go'shtini totg'il, qaysi nimarsani go'shti shirin bo'lsa, yilong'a berayluk. Ul borib, odamni go'shtidan totlig' go'sht yo'q ekan, deb kelur erdi. Qarlug'och borib so'rdiki:

– Nimani go'shti totlig' ekan?

Oru aydi:

– Odamning go'shtidin totlig' go'sht yo'q ekan.

Qarlug'och aydi:

– Ey birodar, tilingni chiqorg'il, man totib boqay, – dedi. Tilini chiqorg'on hamon uzub oldi. Oru gung bo'lib, g'ingishlab bordi. Qarlug'och ham orqasidin kelib turdi. Harchand so'z so'rsalar, g'ingshib Qarlug'ochga qaraydur.

Qarlug'och aydiki:

– Biyobonda manga uchrab: «Baqani go'shtidin totlig' nimarsa yo'q ekan», – deb holo kech kelganiga so'zlayolmas. Nuh alayhissalom yilonga baqani buyurdilar. Ul zamondin bu zamong'acha yilon topsa baqani yer, bo'lmasa tuproq yer. Yilon bildiki, Qarlug'och odam farzandiga yaxshilik qildi. Oru manga bo'lishdi deb, yilon Qarlug'ochg'a dushman bo'ldi deb, yilon Qarlug'ochg'a dushman bo'ldi. Ul sababdin Qarlug'och odam farzandi birla bir uyda debdur. Rabg'uziyning asari turkiy xalqlar orasida keng tarqalgan. U payg'ambarlar haqidagi qissalardan iborat. «Qisasi Rabg'uziy» o'zbek nasrining eng qadimiy namunalaridan biridir. Unda XIII asr oxiri XIV asr boshlarida o'zbek adabiyotining bir qator o'ziga xos xususiyatlari juda yorqin namoyon bo'lgan. Payg'ambarlar haqidagi qissalar Rabg'uziyning olam va odam haqidagi qarashlarini badiiy jihatdan ifodalash uchun vosita bo'lgan. Ularda adib olamning yaratilishi, tabiat va jamiyat hodisalari, insoniy munosabatlar borasida fikr yuritadi. Qissalar asosini tarixiy voqealar tashkil etadi. Ular o'z ildizlari bilan «Qur'on» va «Hadis»larga, tarixiy manbalarga, xalq og'zaki ijodiga borib taqaladi. Ammo ular birinchi navbatda Rabg'uziy badiiy tafakkurining mevalaridir. Mavzu doirasiga ko'ra asar qissalari juda rang-barang. Olamdagi butun mavjudot egasi bo'lgan Olohni ulug'lash, payg'ambarlar hayotiga doir lavhalarni keltirish, ota-ona va farzand munosabatlari, sevgi va sadoqat, vatan va vatanparvarlik, erk va adolat, do'stlik va hamjihatlik, urush va tinchlik shular jumlasidandir. Qissalarning ko'pi qahramon haqidagi muayyan xabar va she'riy madh bilan boshlanadi, shundan so'ng qissaning asosiy voqealariga o'tiladi. Ba'zi qissalar ichida yana mustaqil hikoyat, rivoyat va naqlar ham keltirilgan. Yusuf qissasida bir necha hikoyat, latifa, bayt, g'azal va boshqa janr namunalari uchraydi. Ammo, ular asarda olg'a surilgan asosiy g'oyaviy-badiiy maqsad bilan yaxlitlikni tashkil etadi. Misol sifatida «Dovud haqida»gi qissa bilan tanishish mumkin.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. «Yilon va Qarlug'och» hikoyatidagi asosiy ziddiyat nimada? Bu ziddiyat qanday hal qilingan?
2. Hikoyatlar tilida qanday o'ziga xosliklar e'tiborni tortadi? Ularda lug'aviy, so'z shakli va uslubiga ko'ra qanday farqlar mavjud?

V. Darsni yakunlash: o'quvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. vab-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

33 listdan iborat adabiyot fanidan 11-sinf II chorak konspektini to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

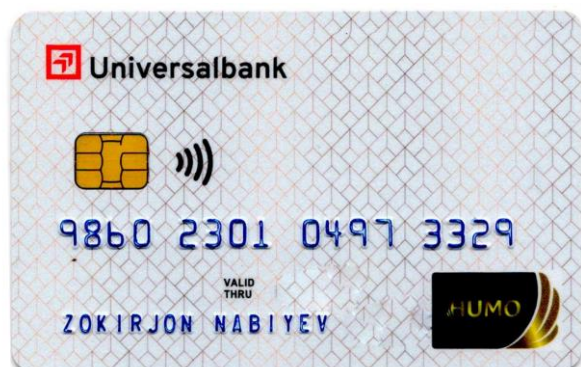

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

***Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.***

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**